

TELEGRAFUL ROMANU.

Nr. 12. ANUL XV.

Telegrafulu este de doue ori pe septemana: joi'a si Dumineca. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la expeditura foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catre expeditura. Pretiulu prenumeratiunii pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ar' pe o jumtate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu ann 8 fl. era peo jumtate de ann 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe ann 12 pe 1/2 annu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu, pentru a dou'a ora cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiu, in 921 Februaru 1867.

Sabiu, 8 Fauru.

Diariulu vienezu „Neue Freie Presse“ in numerulu 884. aduce unu articulu din partea sea intitulatu: „Cestiunea magiara despre nationalitati“, in care dupa-ce si frange capulu cu nisce conjecturi, si lucruri, care arata reinta lui, dice: ca Mitropolitulu Siagun'a au si inceputu sa lucre pentru conchiamarea unui Sinodu ortodoxu, carele firesee este numai unu pretestu religiosu pentru unu congressu lumanu alu romanilor“. Noi de demultu cunosemu tendinti'a acestui diariu din Vien'a, ca este turburatoare de pacea patriei, a confessiunilor, si a singuraticilor patrioti, si ca va sa pescuiesca in apa turbure, ca sa-i fia lui bine. Si intradeveru acest'a documenteaza si nsu atinsulu lui articulu intregu, precum si prepusulu, care lu radica asupr'a Metropolitulu nostru, candu scrie in lumea larga, ca Metropolitulu Siagun'a va sa tina unu Sinodu bisericescu, carele sa fia unu congressu politicu. Se vede, ca scriitoriulu acelu articulu din „Neue Freie Presse“ n'are cunoscinti'a unui Sinodu bisericescu intr'o bisericu cu principii constitutiionali; se vede, ca nu cunoose organismulu bisericii resaritene; se vede, ca nu scie nici atat'a, ca Metropolitulu Siagun'a inca ca Episcopu au tinutu trei Sinode bisericesci la an. 1850, 1860 si 1864 pentru regularea trebiloru curatu bisericesci in Eparchi'a Ardealului, fara ca sa fia degeneratu acele Sinode bisericesci in adunari politice; se vede, ca fabricantele de acelu articulu cauta spre Mitropoli'a noastra de curendu resoluta prin Majestate, ca unu sumeti cu ochiulu, si ca unu nesatiosu la inima; nu scie, seu nu va sa scia, ca Metropolitulu nostru inca in lun'a lui Aprile 1865 au asterintu rugarea sea pentru tinerea unui Sinodu metropolitanu cu reprezentantii clerulu si onoratoriiloru din tustrele Eparchiele ortodoxe romane pentru stabilirea unui regulamentu de treburi bisericesci, scolari si fundatiionali, — si deca ni se va incuviinti rugarea Metropolitulu nostru concomitata si de ceialalti doi Episcopi romani ortodoxi, si de totu clerulu si poporulu nostru credinciosu, numai dreptate se va face, caci si Ierarchi'a catolica tine adunari bisericesci fara cea mai mica impedeare dupa concordatu, apoi si reformatii tinu adunari loru sinodale fara ca vre-unu omu cu minte si cugetu curatu sa-i invinovatiasca cu aceea, ca ei sub nume de adunari bisericesci tinu adunari politice. Asia si pe Metropolitulu nostru nici unu omu de omenia, fia elu si unu jurnalistu dela Vien'a, nu-lu va suspiciuna, caci se nevoiesce pentru tinerea unui Sinodu metropolitanu spre scopulu regularei trebiloru bisericesci in intelesulu Canone-loru si institutiuniloru bisericii nostre resaritene.

Cumca tocm'a acum se vorbesce despre incuviintiarea tinerei cestiianatului Sinodu metropolitanu, candu au sa se faca nisce schimbâri politice, acest'a impregiurare nu este de ajunsu sa faca suspectu caracterulu unui Mitropolitu recunoscutu de intrég'a patria de unu Archiereu zelosu, si privighiatoriu in treburi bisericesci, scolari si fundatiionali, si credinciosu Monarchului, si patriei, dar nu este de ajunsu nici a denega bisericii dreptulu a tine unu Sinodu pentru interesele sale, care intrebuindu-se le-

galu inainteza si interesele statului; caci deca pentru impregiurari politice de astadi s'aru denega bisericii nostre tinerea acelu Sinodu, atunci totu din acelasi dreptu aru trebui sa se denege tuturoru societatiiloru finantiali, economice, literari, si altoru, care esista in patria, tinerea adunariloru loru spre inaintarea scopuriloru sale, caci adunariile acestoru societati mai usioru potu degenera si periclitata pacea si ordinea buna si legale a patriei, decatu o adunare bisericescu, carea ori si cum sa se iee, totdeun'a are de tinta religiositatea si moralitatea membriloru sei.

In fine scriitoriulu acelu articulu suntemu datori ai da acelu consiliu, sa invetie a apretiu inainte de tote constitutiunea civile si legile ei, si apoi si constitutiunea bisericescu cu Canonele ei, si atunci va sei apretiu mai bine si cele ce se intempla in politica, si cele ce se intempla in bisericu, caci altcum facendu va semenâ neghina intre graulu curatu, cum au facutu si pana acum, si se va documenta de unu idiotu fatia cu lucrurile bisericesci, carele nu scie nici atat'a, ca precum unu Metropolitu corectu in treburi politice, ori in ce stare sa fia treba politica, nu se impedece in celebrarea santei Liturgii, si in predicarea cuventulu lui Dumnedieu, asia nu se pote impedece elu nici in tinerea sinodulu metropolitanu, care inca este o parte a servitiulu dumnedieescu.

Citate contra Citatoru.

Publiculu cetitoriu de jurnalele romane va fi observatu, ca din tomn'a an. 1865 in coce cauza romana se discutâ mai multu din punctu de vedere alu personelor decatu alu insusi obiectulu. — Primele agressiuni se facura in „Gaz. Tr.“ care manifestâ o deosebita passiuone de a lo indrepta mai cu sema asupr'a Esc. Sele Metropolitulu gr. or. Bar. de Siagun'a, — Corespundintiele de pre la Valcele, Turd'a, Clusiu s. a. voru remane doveda, ca cine a inceputu dusmaniele. — La tote acele invective personeli, „Tel. Rom.“ tacu ca pescele — fara de a reflecta catu de putinu la ele. Dara dupa ce „Gaz. Tr.“ incepu a face capitalu politicu chiaru si din tacerea „Telegrafulu Rom.“ si publiculu romanu mai cu sema celu cu judecata matura, vediendu ca prin acele agressiuni se ataca chiaru si onorea si esistinti'a institutiuniloru sele, provocâ pre „Tel. Rom.“ de a rumpe tacerea si a lua asuprasi just'a defensiune. Asia „Tel. R.“ incependu dela nr. 87 a anulu tr. se vediu constrinsu de a lua mesuri de aperare. —

Dara cu tote ca atacurile „Gaz. Tr.“ ce se indreptau necurmatu totu numai asupr'a Metr. Siagun'a si iara Siagun'a se puneau mai totdeun'a in comparatiune cu person'a Esc. Sele Metropolitulu Siolutiu; „Tel. Rom.“ pastra acea discretiune, ca nici odata nu a adusu person'a Esc. Sele a Metropolitulu gr. cat. in discussiune, cu atatu mai putinu a o ofensa cu acea neurbanitate, ce o manifestâ „Gaz. Tr.“ fatia cu Metr. Siagun'a. In acesta erore nu a cadutu „Tel. Rom.“, pentru ca totdeun'a ne-amu adusu aminte de cuvintele Apostolulu Pavelu, care dice: „Deca ve maniat si ve

rodeti, celu putinu nu ve mistuiti cu totulu.“ Ne-amu adusu aminte si de aceea, ca caus'a decadentiei romane de atati'a seculi intre altele a fostu si aceea ca de cate ori barbatii romani au apucatu ce-va la putere, totu numai ei pre sine s'a mistuitu. Deca natiunea si-aru fi pastratu mai bine pre demnitatei sei, altfelu amu sta acum. Insa rivalitatea, pism'a si ur'a a produsu suspiciunari, a-cestea discordia, iara acest'a — mistuire. —

Deca romanii nu sciu sa-si crutie macaru pre capii sei bisericesci — pentru bisericile sele, ce suntu pedestalulu nationalitatei, si prin urmare pentru insasi nationalitate, apoi nu e mirare ca de doi ani nu ne putemu reculege. —

La finea anulu trecut „Tel. Rom.“ dechiarase, ca va inceta cu defensiunile sele — sperandu ca voru inceta si ofensele. Dara Gaz. Tr. incepu anulu nou cu ostilitate, si spre durerea noastra vedemu, ca ea dela nr. 5—7 incoco a luat in arenda chiaru si pre Esc. Sea Metropolitulu Siolutiu, — citandu din replic'a lui din 31 Dec. 1866 nisce pasagie, ce ne constringu a ne defenda pre langa restringere la respectivulu pasagiu cu contra citatele din duplic'a Esc. Sele Metr. Siagun'a de dto 1 Febr. 1867 dupa cum urmza:

„Dupa intorsetur'a politice interne a imperiulu din an. 1865, — dupa schimbarea regimulu, — dupa sistarea constitutiunei imperiale, — dupa disolvarea dietei sabiane, — dupa convocarea dietei din Clusiu, care tote venira navala un'a peste alia, si a caroru impedeare nu aternavu nici dela ambitiunea seu dictatur'a mea, nici dela harnicia Escelentiei Tale, — Majestatea Sea c. r. apostolica s'au induratu preagratiosu a me chie ma la Vien'a, spre a audi insusi cuventulu, insasi voi'a Majestatii Sele, si a me asigura din nou despre grati'a imperat'esca pentru natiunea noastra romana, chiaru si sub nou'a forma politica, ce a trebuitu sa ia trebile de regimu, pentru mai grabnic'a complanare a referintieloru interne, ce a devenitu urgente fatia cu relationile dinafara ale imperiulu. —

„Escelenti'a Ta fiindu pe atunci la baile minerale din Valcele, dupa cum amu observatu din „Gazet'a Trannici“, organulu Escelentiei Tale, Te-ai aflatu ofensatu forte, caci mi s'a datu acea antaieitate, — acea onore. Ca sa iai revangiu asupr'a mea, — in iritata-Ti rivalitate — nu numai organulu Esc. Tale Gaz. Trans. m'a insinuat mai intai, ca eu dela Vien'a sum terorizat, dara mai tardiu si cu aceea, ca m'amu insinuat in grati'a omeniloru noi dela regimu, — eara Esc. Ta intorcendute dela Valcele catra casa, n'ai vrutu sa audi vocea tempulu, ca sa Te intorci p'ela Sabiu spre o cointielegere colegiala, dupa cum amu facutu eu la a. 1861. candu intorcendu-me catra casa dela Clusiu amu caletoritu pana la Esc. Ta la Blasiu spre a ne intielege si intari in bunaintielegere nationala si confessiionala; ci fara de a te fi pus mai nainte in cointielegere cu credinciosulu Escel. Tale colega, din propri'a autoritate ai vrutu sa conchiemi congressu nationale pre 20 Octobre 1865, si cu adres'a din 22 Septembrre 1865 m'ai provocatu d'a tramite la acelu congressu si pre credin-

ciosii de confesiunea mea, cu acea espresa observatiune, ca nu avem trebuinta de a cere la aceia concessiunea mai inalta.

„Esclentia! Eu cu tota ambitiunea si dictatur'a, ce o ascrii ca isvorulu slabiciunilor mele, nu asiá amu procesu, candu amu luatú iniciativ'a actiunilor dela an. 1860—1 si 1862—3.

„Eu atunci—dupa cum ai vedutu—amu tinutu sedintie formale cu membrii comitetului permanente (13 cu tote—vedi act. congr. a. 1863) si cu alti barbati inteligenti dimprejurulu meu, si asupr'a concluselor amu purtatú protocolu formale. Conclusele acestea Ti le-amu impartasitu, nu in forma decretatóre si octroata, cum ai facutu Esclenti'a Ta la 22 Septembrie 1865, ci Ti amu impartasitu protocolulu concluselor prin deputatiune formale, care nu sa ve intizeze iniciativ'a nóstra, ci sa ve si informeze mai de aprópe despre motivele acelei'a spre conaprobare, séu sa primésca din fontan'a nemijlocita argumentele mai tari, la casu de refusare.

„Cu initiati-va nóstra de atuncea nu amu propusu ultimatu pentru convocarea unui congresu fara de concessiunea mai inalta, ci amu fostu de acea parere, ca congresulu séu conferinti'a nationala nu se póte tiné fara incuviintiarea preainalta, cáci la tote conferintiele, care amu avutu, amu fostu cerutu mai d'antáiu incuviintiarea préainalta.

„Asiá dara cu tote, ca circumstárile de atuncea erau mai putinu nefavoritóre pentru intreprinderile nóstre, totusi au fostu de lipsa precaugetare, tactu si matura deliberare, apoi concordia deplina pentru esoperarea si tinerea unui congresu national.

„Cu cátu mai mare trebuia sa fia prudenti'a, circumspectiunea si solidaritatea nóstra de a rennoi asemeni intreprinderi intr'unu tempu, (tóm'n'a an. 1865), candu regimulu erá pre mán'a unoru asfelii de barbati, cari aveau esperienti'a de congresele nóstre si le caracterisara si le condemnara de isvorulu pedeciloru pentru impaciuirea trebiloru ungare puse tocmai atunci in próspetu la tapetu (vedi Sieb u. die oest. Reg. in den letzten vier Jahren Leipzig 1865).

„Ai credutu Esc. Ta cu tota seriositatea, ca acei barbati ai regimului, de care erá incungiuratu tronulu, voru inauguré inceperea activitáti lor cu concederea séu cu ignorarea tinerei fara consensu mai inaltu a unui congresu national in Ardélú, care sa se dechiare incontr'a actiunei regimului? —

Atát'a credulitate nu potú presupune dela intiepleciunea politica a Esclentiei Tale! —

„Apoi in zadarú faci Esc. Ta apelú la inarticularea natiunei románe si la analogi'a universitáti sasesci, cá sa justifici convocarea congresului fara concessiune mai inalta. Déca prelánga inarticularea natiunei románe amu fi apucatu si o lege speciala sanctionata despre tinerea astorofelu de congrese, de câte-ori avem de lipsa, si Esc. Ta ai fi presiedinte alu univarsitáti románilor, ai fi fostu in dreptu de a-lu convocá din propri'a auctoritate. Dar asiá, vana sine viribus ira!

„Candu dupa versarea repentina a unoru nori grei se umfla gárl'a cu unu povoiu, ce rupe si smulge cu sine tote ce-i sta inainte, atunci omulu intiepletu astépta putinu la o margine, pána se mai alina macaru prim'a vehementia a torentelui, séu déca a apucatu de a fi rapitu de acest'a, apoi nu se incérca de a-lu oprí cu bratiile dreptu opuse, pentruca asiá cufundarea si prapadirea lui e neincungiurabila, ci lasandu-se ductului generale, resservéza puterile de a remané inotandu de asupr'a apei, si de a remá (rudern) cu mánile, abatandu-se cu incetulu cátra acea ripa, ce i se pare mai acomodata pentru scapare.

„Déca Esc. Ta in locu de precipitarea nerabdátóre, cu care ai vrutu sa pui in lucrare congresulu, prin care ai credutu, ca vei scapá natiunea din torente politice de atuncea, ai fi fostu mai cu sange rece, si ai fi initiatu nu o reclama de popularitate, o salba scipiciósa, de a cáru efectu reale nici Esclenti'a Ta nu ai fostu convinsu, ci unu proiectu intr'adeveru practicaveru, atunci eu nu numai ti aplaudámu si te sprigineámu cá in tóm'n'a an. 1861, dara „bucurosuti dámu si gloria celui d'antáiu proiectatoriu si propunatoriu. Insa Esc. Ta urmárele nefavoritóre nu pentru caus'a nationala, ci pentru propria-ti persóna mie mi le imputedi astadi, dicendu-mi, ca eu nu tinu solidaritate in caus'a nationala, va sa dica: de ce nu m'amú facutu si eu partasiu de imputaciunile, care Esc. Ta le-ai seceratu dela Regimu pentru acea lucrare pripita. Eu déca la vre-unu casu specialu nu tinuui solidaritate cu párerile Esc. Tale, inca prin aceea n'am vatematu si solidaritatea causei nationale, ci din contra o amú sustinutu si o sustine, cáci acea páreare a Esc. Tale este fórte reu socotita, prin care caus'a personala a Esc. Tale o identificedi cu caus'a nationala; ceea ce se vede si de acolo, ca

Esc. Ta pentru purtareati individuala, dar nu pentru caus'a generale nationala, ai capatatu dela Regimu acele infruntári din tóm'n'a an. 1865 si 1866. Si acumú inaintea publicului vréi sa Te justifici, ca eu Ti-amú stricatu treb'a prin denuntiári. Óre nu sémena imputarea acest'a cu cea din fabul'a lui Esopu?

„Déca Escel. Ta, care te laudi, ca ai tratatu cu mine cá cu unu ourosiu, numai, cá sa tini concordia intre noi, la intórcerea Esclentiei Tale dela Valcele, (1865) ai fi luatú drumulu obicnuitu, si te ai fi abatutu pre la mine — pentru ca astfelu de mica ostenála erá démna de importanti'a causei nationala —, si déca cu acea buna ocaziune ai fi conferitu cu mine fatia in fatia, si mai fi consultatu despre situatiunea dilei si despre pasii ce aru fi de a se intreprinde in caus'a nationala: atunci cu tote ca — cum dici — „voia Monarchului apriatu afara de Monarchulu si Dieu altulu nu póte nimenea sa o scia“, totu ai fi pututu primi dela mine o informare despre cele ce amú esperiatu in Vien'a — precum amú facutu cátra unu barbatu alesu nationalu din Vien'a — de unde tocmai me intorsesemu, si deliberandu intr'o directiune si alt'a ne-amú fi convinsu unulu pre altulu despre prospectulu possibilitáti ori nepossibilitáti, despre oportunitatea séu inoportunitatea unui congresu national cu — séu fara de consensulu mai inaltu, si la casulu din urma a cercá la alte mijlóce mai practicavere, mai intieplete si mai acomodate grelei situatiuni, precum aru fi fostu convocarea linistita a comitetului national si purcederea ulterioare din conclusulu acestui'a etc. — dara, fiindca dici — ca din cause binecuventate nu ai pututu sa te abati pre la mine, — déca Esclenti'a Ta dela Blasiu prin scrisórea din 22 Sept. 1865 nu mi-ai fi propusu unu ultimatu de congresu, cu astfelu de conditioni, cari ale implini indata erá cu absoluta neputintia, ci ai fi apucatu calea cea probata si observata pre la an. 1860—1, si déca organulu Esclentiei Tale „Gaz. Trans.“ nu aru fi debacatu tocmai pre atuncea, ca unu congresu séu conferinti'a convocanda prin Archierei, fiindu octroiata, aru fi urgisita, atunci nu aru fi fostu imposibile, apoi in fine déca Esclenti'a Ta nu Te-ai fi dechiaratú de atátea ori, ca nu mai cunosci esistinti'a comitetului permanente alu natiunei, pre a cáru basa puteámu ursi o pertractare a causei nationale fara alarmarea lumii, si fara

FOISIÓRA.

Impartasiri dintr'unu manuscriptu,
ce tractéza despre Dreptulu Canonice alu Bisericei
greco-resaritene ortodoxe ecumenice.

(Urmare.)

Sinodulu ecumenicu VII.

Sinodulu ecumenicu VII in Nicea Vitiniei in tempulu Imperatului Constantinu si a Irinei Maicei se la 783 cu 350 Archierei, prelánga carii s'au mai adaosu alti 17 carii mainainte erau loptatori de icóne, incátu cu totii au fostu 367; la acestu Sinodu inca au fostu doi locutiitori ai Papei din Rom'a. Presiedintele au fostu Tarasiu Patriarchulu Constantinopolei, ear ceilalti trei Patriarchi neputendu-se infatisia la Sinodu au fostu supliniti prin Tomalu Singelulu si prin Ioann Ieromonachulu. La Sinodulu acest'a fiindu de fatia cá la 136 Archimandriti, membrii acesti'a ai tagmei monachale au desvoltatu cunoscintie fórte latite in teologia, si cu argumente luate din vieti'a bisericiei crestine primitive au combatutu pe iconomachii, si impreuna cu ceilalti Archierei au infruntatu mincinoséle lor

invetiaturi despre cinstirea icóneloru, si au asiediatu ca cinstirea nu se da insasi icónei cá atárei, ci santului zugravitu pe dens'a; cu care privilegiu s'au adusu 22. Canóne, si adeca, ca canónele si asiediamintele de pána acum se primescu cá unele, care s'au adusu decátra trambitiile Duchului, prelaudatii Apostoli si de cátra Sinódele ecumenice; cá celu ce se chirotonesce de Episcopu sa se esamedie din sciintiele teologice; alegerile facute de cátra Stapanitori lumesci ale Episcopiloru, Preotiloru si Diaconiloru sa fia fara taria; Simoni'a in cele santite se osandosce; cá Metropolitulu sa nu impedece tinerea Sinodului anualu fara causa binecuventata; in bisericu nou zidite are a se pune din relicuile Muceniciloru; se opresce a rapi pe copiii jidoviloru si ai botediá, séu a cumperá sclavi afara déca de buna voia se face crestinu; sa se confiscé scrierile ereticiloru; alergaturi zadarnice se oprescu preotimei; se renoiuescu Canónele de mainainte despre economii Episcopieloru si Metropolieloru; realitátiile episcopesci si monastiresci nu se potú instrainá; din manastiri nu se potú face case lumesci; numai hirotositii cetitori potú ceti pe Amvonu; unu preotu sa nu se asiedie la dóue bisericu; luculu se opresce clerului; Calugarii nu-si potú face locasuri volnicesce; se opresce muieriloru a petrece la Episcopii si manastiri; Simoni'a se osandosce; Manastiri nu se potú fundá dupa

volnicia; Calugarulu séu calugariti'a nu-si póte schimbá manastirea volnicesce; monachulu séu monachin'a nu se potú reintórcé in lume.

Unele desluciri despre dreptulu convocárei si alu presiedintiei la Sinódele ecumenice.

De-si in tempii vechi, precum vedemu la istoriografii antici, mare valóre nu se puneá a cercetá cu deameruntulu, ca cui i se cuvine dreptulu de convocarea sinódeloru ecumenice, pentru ca pe atunci atátu canonistii cátu si istoricii mai multu se ocupau cu esenti'a, decátu cu form'a conchiemárei Sinódeloru; fiindca in tempii nostri speculatiunea unoru canonisti pune mare valóre si pre aceea, de a constatá, ca cui i s'au cuvenitu dreptulu de a conchiemá Sinódele ecumenice, si apoi facu de aci unele deductiuni spre dejosirea Ierarchiei nóstre: pentru aceea n'amú pututu trece cu vederea a nu depune aci convin-gerea nóstra in privinti'a acest'a, si adeca: lucru firescu au fostu, ca pre cátu Archierei, pre atát'a si Imperatii crestini, cá si cei de astadi, multu se nevoiau pentru pacea bisericiei, si vedindu-o perichtata séu si conturbata, cautau a delaturá amenintiári de felulu acest'a; mai departe nu numai se póte presupune, ci trebuie sa se si créda, ca atátu Archierei cátra Imperati, cátu si Imperatii cátra Archierei se tanguiau reciprocu, candu obser-

provocarea elementelor impedecătoare : atunci cauză națională nu s'ar fi infatisiată că unu obiectu de neintielegere între noi, ci aru fi luat o directiune, care ducea la unu rezultat mai sigur mai salutare. —

„Sub impresiunea acelu impregiurări fatali dificultate și mai tare prin precipitarea Escelentiei Tale, ce respunsu puteamu sa-ti tramitu prin scrisoarea mea din 23 Septembve 1865? decâtu a plânge potu, dara a-Ti ajută nu, și ca sa fiu cu priveghiere, că onórea natiunii, și caus'a cea drépta a ei purtata până aci cu atât'a pietate, sa nu se compromita în nici unu chipu, séu celu puținun cu vin'a Archiereilor! —

„Acestu respunsu alu meu érá o indigatiune destulu de chiara, ca determinatiunile Escelentiei Tale în form'a propusa, nefiindu permisiibile și ne-realisavere, nu le potu acceptá, și ca de aceea noi trebuie sa studiem și sa ne ingrigim de alte mijloce, cari sa fia apte de a ajută într'adeveru cauz'a, iara nu de a o compromite. Insa Escelentia Ta ai lasatu provocarea către mine și prin aceea totu planulu intentionatu, sa Ti se publice în nr. 75 alu Concordiei. —

„Din acést'a Inaltulu Presidiu Guberniale cu decretulu seu nr. 799 indreptatu atātu către Escelentia Ta, câtu și către mine (sositu în Sabiuu 7 Octobve 1865, și care incepe asiá: Die Nummer 75 des Journals „Concordia“ enthält den Abdruck eines von dem Herrn Erzbischof Conte Sterka-Siulutiú an Eure Excellenz gerichteten Schreibens, nach welchem etc.) a luat ocaziune de a trage nu numai pre Esc. Ta, dara și pre mine la responsaveritate pentru convocarea unu Congresu natiunale fără altissim'a invoire.

„Provocati fiindu dara și eu și Esc. Ta de a responde (nu de a denuncia), ce puteamu sa respundu și eu, decâtu ce amu respunsu și Esc. Tale, ca unu Congresu convocat de ambi Metropoliti, fără consensulu prea inaltu nu e consultu (nicht rätlich).“

Din acestea se vede lámuritu, ca citatulu Gaz. Tr. din nr. 7 nu numai schimonosece faptele dara alsifica până și cuvintele.

Esc. Sea Metr. Siagun'a nu a dísu nicairi, ca nu se invoiesce cu unu congresu, ori ca unu congresu aru fi periculosu, ci provocatu fiindu de pres. gub. la respondere pentru congresulu convocat de

Esc. Sea Metr. Siulutiú fără concessiunea Majest. Sele, a respunsu, ca și elu e de parere, ca convocarea unu congresu natiunale fără concessiunea Majestátii Sele nu e consulta. De unde urméza, ca la unu congresu natiunale cu consensulu Majestátii Sele, Esc. Sea Metr. Siagun'a — dopa cum a dese a doveditu, și câtu lu va tiné Ddieu, inca va mai dovedi, totudéun'a se invoiesce; — iera la unu congresu natiunale improvisatu numai printr'unu Ukas dela Blasiu fără premergereá unei cointielegeri, și fără pregătirea lui prin Comitétulu natiunale, — la unu congresu a cãru membri sa fia prins de pre drumu prin gendarmi etc. Esc. Sea Metr. Siagun'a, cá unu demnitaru de statu și de biserica, și cá unu conducatoru întieptu, și dopa cum a doveditu prin votulu seu datu în diet'a Clusiana, și neintimidatu, pentru salvarea onórei natiunale nu si-a pututu dá, și nici sa nu-si dea consensulu și concursulu seu. —

Iéta la acést'a precautiune se reducu și vorbele Escel. Sele Metr. Siagun'a din respunsulu seu din 23 Sept. 1865 datu Esc. Sele Metr. Siulutiú, „ca ei sa fia cu priveghiere, că onórea natiunii și caus'a cea drépta a ei purtata cu atât'a pietate sa nu se compromita, celu puținun cu vin'a Archiereilor.“

E o mare neconscientiositate a jurnalisticiei, candu seduca publiculu cetitoru cu falsificári, cu scornituri și cu nediscretiuni, ba chiaru și cu contradiceri, cari aduce numai confusiuni în publicu. A dice în nr. 1 alu Gaz. ca congrese nu se potu tiné și ca comitétulu nu mai are întielesu, iera în numerii urmatori a invinovati, ca cutare și cutare a impedecatu congresulu, și ca de ce nu se convóca comitétulu, a debacă totu mereu în contr'a mergei deputatiloru la Pest'a, apoi totu în nr. acél'a (9) a dice, ca se mérga macaru pre vre-o câte-va septemáni etc. insemnéza a innebuní lumea, a merge înainte pre calea patimiloru momentani, a nu avé nici unu programu a scrie numai, cá sa se umple colónele. —

Aru fi tempulu, cá jurnalele române sa nu se mai faca depositoryulu tuturor patimiloru personali, și pentru pacea publica dintre noi. DD. Redactori sa alega mai strinsu materiale, ce li se tramitu din partea corespondentiloru, cari a rare ori i conduc neutralitatea și spiritulu de impaciu-

ire. D. e. unu neadeveru évidente cá insinuarea lui G. I. P. în „Albin'a“, ca Metropoli'a gr. or. din Sabiu corespunde cu Governulu numai unguresce și ca de aceea trebuie sa fina unu concepistu magiaru, apoi o indiscretiune neurbana cá a Drlui B. din nr. 5 alu Gaz. basata pre schimonositori tendentióse, eu în loculu respectiviloru DD. Redactori, cari suntu chiamati a fi conducatorii de cultura și de onestate, nu le a-siu fi primitu nici odata. — Amu avutu ocaziune de a audí chiaru într'o societate mare de casina — nu romanésca, dara plina de sasi, germani, și magiari, dicendu ca în tonulu jurnalisticiei române se vede, ca nu e maturitate politica. Anaxagora.

Eveneminte politice.

Sabiu 7 Febrariu

Redactiunea dela „Sieb. Blätter“ comunica eri diminiția publicului ei în o fóia separata urmatoriulu telegramu din 18 Fauru nou:

„Astadi s'a cetitu rescriptulu pré inaltu în siedintiele ambetoru case. Se garantéza deplin'a restitutiune a constitonei unguresci. Conte Andrássy e ministru presiedinte și a luat asupra-si formarea ministeriului.

Diet'a concludé tramiterea unei deputatiuni la pr. in. curte spre a aduce multiamit'a natiunii Maj. Sele regelui pentru restitutiunea constitutiunii.

Rescriptulu p. n. se va tipari numai decâtu.

Entusiasmulu e mare. Cetatea este infrumsetiéta serbatoresce și se va iluminá.

„Hr. Ztg.“ aduce urmátorele telegrame:

„Pest'a 18 Fauru. Rescriptulu reg. semnalizatu fu salutat cu bucuria entusiastica în siedintia ambetoru case parlamentarie. Propunerea lui Szentivanyi: sa se tramita o deputatiune la monarcu spre a depune la treptele tronului multiamit'a pentru „restitutio in integrum“, se primesce cu entusiasmu. Cetátile sorori suntu cu flamuri; în tóte pártile domnesce o stimulatiane entusiastica.

(Séra) Din caus'a evenimentului de adi cetátile sorori suntu iluminate serbatoresce.“

Totu asta dia urma fóia mai are și urmátorele telegrame:

„Vien'a 18 Fauru. Diariulu oficialu de Marti publica unu autografu imperatescu, prin carele, în urm'a constituirei ministeriului respunsabilu ungurescu se dispune disólverea cancelariei aulice transilvane și la rugarea sea contele Haller se dispende de conducera cancelariei aulice.“

„Vien'a 18 Fauru. (deschidere de dieta.) Unu comunicatu alu regimului către diete dice: Intentiunea Imperatului de a convocá senatulu estraordinariu spre a asecurá tieriloru neungare darea votului loru în privinti'a deslegári cestiunii constitutiunale și spre a oferí basea impacári între diferitele cuprinderi (Auffassung) ale dreptului — nu a aflatu în tóte pártile apretuirea ce se sperá, ci în multe párti fu espusa la multe rele interpretári, asiá încátu scopulu, ce-lu avé regimulu dinaintea ochiloru se parea periclitatu. Acum se póte asteptá cu tóta increderea și din partea dietei unguresci consimíirea la acele propuneri, cari suntu apte de a conserva positiunea monarchiei întregi de putere mare. Cá conditiune presumtiva spre esecutarea practica a impacári se vediu denumirea ministeriului respunsabilu ungurescu. Acést'a situatiune nóua și alte diferite puncte de vedere datóre de mesura induplecá pre regimulu, a se lasá de convocarea senatului imperialu estraordinariu și a convocá pre celu constitutiunale pentru cá sa revéda constitutiunea pre 18 Martiu a. c. Acestui'a sa i se propuna afara de acést'a proiecte de legi pentru tramiterea de deputati în corpulu consultatoriu pentru afacerile comune, respunsabilitatea ministriloru, modificarea § 13 din constitutiune, largirea autonomiei tieriloru, constitutiunea cea nóua de apérarea tieriei, imbunátátirea justitiei

vá vre-o turburare religionaria, și se nevoiá pentru modulu, cum s'aru puté domolí acea turburare; din astfelu de tânguiri și consultatii s'au nascutu nu numai ide'a unu Sinodu, ci și necesitatea imperativa a tinerei și conchiamári lui; de aci apoi au urmatu și discussiuni și despre aceea, cum ide'a Sinodului s'aru puté efeptuí și a se conchiamá mai usioru Sinodulu, și a se delaturá greutátile, pre cari Archiereii voru avea a le întâmpiná în calatori'a loru. Cumca Ierarchia bisericesca în tempii acél'a, cá si astadi, dispunea numai asup'a unoru mijloce banesci fórte smerite, care nu ajungea spre înlesnirea greutátiloru și a cheltuieliloru itinerale ale Archiereiloru indepartati, mai cu séma déca ne vomu infatisiá icon'a lumii de atunci, și modulu calatoriiloru, este afara de tóta indoiel'a, și asiá Imperatii din zelulu către ortodoxia intindea mána de ajutoriu, cá nu cum-va din caus'a unoru impregiurári itinerale sa se periclitadie starea pacinica a bisericeii și a culturai religióse și morale a poporului credinciosu, ceea ce are inriurintia și în viéti'a statulu civilu. Si asiá avendu Imperatii spre dispusetiune tóte mijlocele inlesnitóre de calatoria pentru Archierei, cari erau sa iee parte la Sinodu, conchiamá ei Sinódele și din evlavia luá și parte la ele, și atunci Archiereii fără privire la pusetiunea loru bisericesca, puneá pre Imperatulu, carele în biserica se chiama Unsulu Domnului, în fruntea

loru, de unde inasa nu urmédia, cá vre'unu Imperatu aru fi fostu presiedinte și conducatoriulu Sinodului, ci urmédia numai atât'a, ca Ierarchia bisericesca precum în launtrulu, asiá și afara de biserica scie sa dea Imperatului loculu acél'a, care-i compete lui; aru fi unu lucru gresitu a afirmá de aci, cá si cum Imperatii presiediendu în un'a séu într'alt'a siedintia a Sinodului aru fi vrutu prin aceea a derogá Archiereiloru în pusetiunea loru bisericesca și a arogá siesi o putere mai pre susu de acea archierésca în biserica. Asertulu nostru se întáresce prin citatiunea din istoria bisericesca a lui Eusebiu, unde cetimu: Ca Constantinulu celu mare au primitu asupra-si intempinarea feliuriteloru cheltuieli ale Archiereiloru, cari aveau sa calatorésca la Sinodu, și au poruncitu a tiné gat'a pretutindenea pe sem'a loru cai și care, cá se póta caletori mai siguri și mai usioru. Mai departe déca unu scriitoriu apusenu, cum este Baronio, dice: ca Papa Damasú au luat parte la conchiamarea Sinodului ecumenicu II. atunci acést'a se nimicesce cu documentulu altui scriitoriu apusenu Harduin, carele dice: ca cum s'aru întielesu eresulu lui Macedoniu, numai decâtu Imperatulu Teodosiu și Pap'a Damasú i s'au opusu, și Grigoriu Nazianzianu, și Nectariu urmatoriulu lui în scaunulu patriarchatulu constantinopolitanu au conchiamatu Sinodulu în imperatésca cetate. De unde lemuritu se vede, ca Grigoriu, și apoi Nectariu, urmatoriulu lui au escritu alu doilea Sinodu ecumenicu, firesece dopa o avuta consultare cu Imperatulu și cu ceilalti Patriarchi.

(Va urmă.)

sî radicarea intereselor economice. Regimul spera en tóla increderea, ca dietele numai decatu se voru apuca de alegeri in senatulu imperialu constitutivulu, sî ca prin acést'a voru vrea sa contribuie la terminarea crizei celei pré îndelungate a constitutiunei."

Cancelariulu de curte alu Ungariei, dupa unu biletu de mâna imp., este demissionatu din functiunea sea de pâna aci sî pentru meritele sele decoratu cu ordinulu St. Stefanu sî totu odata denumitu de iudex curiae pentru regat. Ungariei.

Telegr. din 19 Fauru spunu ca lângă biletulu câtra contele Haller se mai publica sî acelu câtra de Májláth sî câtra Locutiint'a Ungariei pentru strapunerea agendelor ministeriului. Baronulu Sényei se decoréza cu crucea cea mare a ord. Leopoldinu. Andrassy se provóca a compune ministeriulu sî a primí agendele de mai susu; Bar. Beust se insarcinéza cu alegerea afacerilor unguresci dela locurile centrale.

Unu telegramu ajunsu la Andrassy anuncia bucuria M. S. pentru primirea rescriptului in dieta.

O fóia suplementaria dela „K. K.“ la nr. 21 are unu telegramu dela 16 Fauru din Pest'a in care se espune ca denumirea ministeriului se va publicá in septemán'a viitoare. Ministri voru depune juramentulu in Bud'a in mânilor Majestátiei Sele.

Totu in aceeași fóia suplementaria a lui „K. K.“ se amintése despre unele escese de cari atinseseramu in nrulu tr. sî noi dupa Herm. Ztg. sub rubrica din Pest'a. K. K. nu le deminte cu totulu, ei le reduce la nisce escese de crásma; spune in sa totu odata ca in acele dile in cari se intemplasera aceste escese au aparutu o fóia secreta sub firm'a „1849 Apr. 14“ sî desaproba (K. K.) asemenea lucruri ce se intempla toc'm'a acum candu „natiunea“ dupa o lupta de 18 ani se apropie de reesire."

Sa mai amintim, dupa K. K., in legatura cu aceste, ca Guvernulu trannu prevenindu unora manifestári impreunate cu escese, in o publicatiune a sea, a disu ca intemplandu-se totusi asiá ce-va aru fi silitu a face intrebuintiare de bratiulu militariu in interesulu liniscei sî ordinei publice. K. K. ne spune ca ordinatiunea acést'a s'a tramisu la tóte autoritátile oficiale. Adauge totu odata ca in privinti'a acést'a comitele supremu alu Clusului, la loculu competente, sî au făcutu descoperirea sea independenta. —

De dincolo de Lait'a ni se mai spune de unu congressu slavianu la care participa corifeii slavilor de dincolo sî de dincoace de Lait'a, intre cari unele foi nemtiesci numera sî pre Mocioni sî pre Dr. Hodosiu sî numai putine i distingu sî le arata sî natiunalitatea lor. Deocamdata nici nu scimu se tinem ce-va de mergerea cestoru doi barbati de romanu la Vien'a séu ca dóra e numai vre-o mistificatiune, pentrucu in „Albin'a“ dela 5/17 Fauru nu se face amintire de locu de densii, ba dincontra ne spune ca singuru generalulu Stratimiroviciu (Serbu) se afla in in Vien'a sî inca sî acést'a iea parte numai cá benevolu la contielegerele slaviloru transilvani sî ca acést'a aru fi telegrafatu la Pest'a ca obiectulu desbateriloru nu atinge interesele natiunalitátiloru nemagiare din Ungari'a, prin urmare mai ca nu face trebuintia sa ia sî ei parte acolo. Dupa acést'a fóia obiectulu desbateriloru in conferinti'a mentiunata fu: „politic'a ce federalistii dincóce de Lait'a o voru observá fatia cu d. Beust."

Membrii unei conferintie nemtiesci de ablegati dietali de dincolo de Lait'a fura ospetati de min. de Beust.

Din afara e de insemnatate cuventulu de tronu prin carele la 15 Fauru s'au deschisu corpurile legislative in Franci'a. Cuventulu are o tinuta de totu pacifica. — Cartea veneta are interesu deosebitu

pentru Austri'a intr'atát'a încátu o indrépta pre acést'a cu viitoriulu ei la devotamentulu patrioticu alu natiunalitátiloru ei. Incátu privesce Germani'a amintése ministrulu francesu, ca Prussi'a a promis u a intrebá pre locuitorimea Schleswigului de nordu de vrea sa tráca la Dani'a séu sa remana la Prussi'a. In privinti'a Italiei esprima cartea veneta speranti'a ca greutátile intre Itali'a sî Rom'a se voru delaturá. Ce se atinge de orientu se da Portiei sfatulu sa faca reforme pentru toti locuitorii dandu-le drepturi egale. Despre cestiunea cretensa dice ca ea se afla in integritatea ei sî trebuie intreatu déca mai stau fatia cu simpatieles europene, combinatiunile ce la inceputu se pareau suficiente. — Cu Americ'a de nordu, dice ca nu sunt motive de a avé neplaceri sî despre Messico, ca in lun'a lui Marte tóte trupele franceses voru esí de acolo.

P. S.

Din Clusiu aflámu ca de alalta-eri diminét'i'a cetatea e infrumsetiata cu flamuri.

Protoeolulu

Siedintiei estraordinaria a Comitetului Asociatiunei tranne române, tinute in 15 Fauru c. u. 1867 sub presidulu ordinariu, fiindu de fatia Domnii membrii ai Comitetului: Il. Sea Dlu Consiliaru Petru Manu, Ilustrit. Sea D. Cons. gub. Pavelu Dunc'a, Rev. D. Protosingelu Nic. Popea, D. Advocatu Dr. Ioanne Nemesiu, DD. prof. Zach. Boiu sî I. Popescu, Secr. II I. V. Rusu, D. Cassieriu alu Asoc. Const. Stezariu sî Dlu Bibliotecariu N. Cristea.

Escelenti'a Sea Domnulu presiedinte, impartásiesce o scrisória a Dlui Cons. Dr. Pav. Vasiciu, de dto 12 Fauru a. c. prin care scrisória, dupa ce acelu Domnu Cons. arata, cumca In. Cancelaria aulica tranna sub nr. 5006 ex 1866 s'a induratu a aplacadá din fondulu biliardului 2400 fl. v. a. pentru dóue camere sî dóue institute de agronomia, cu scopu, cá aceste sa trametia ómeni la Parisu, cari apoi sa reporteze despre espositiune, ce are sa se tina acolo, iu primaver'a cea mai de aprópe; totu deodata, cá membru alu Comitetului Asociatiunei transilvane române, postése pre Escelenti'a Sea D. presiedinte alu Asoc., cá sa binevoiesca a tiné o siedintia estraordinaria a Comit. Asoc. sî a pune pasii necesari la In. Guberniu regiu pentru asemnarea aloru 1200 fl. v. a. totu din fondulu biliardului, pentru cá astu modu sî Asoc. tranna romána care are de scopu cultur'a poporului románu, sa si póta tramete reprezentanti la espositiunea din Parisu.

Luandu-se deci la pertractare amintit'a scrisóre a Dlui Consiliariu sî membru alu Comitetului, dupa o consultare mai îndelungata s'a adusu unanimu, afara de unu votu urmatoriulu:

C o n c l u s u. Comitetulu Asoc. tranne sa faca pasii necesarii la Inaltulu Guberniu regiu, cá dupa analogi'a celor 4 stipendia asemnate pentru dóue camere sî dóue institute agronomice din patria, sa se indure a aplacida sî pentru Asoc. tranna romána unu ajutoriu de 1200 fl. v. a., cá sa trametia sî din partea sea doi reprezentanti la espositiunea universale din Parisu, ce se va deschide in 1 Apriliu a. c. cáci sî Asoc. tranna, inaintéza scopurile agricultur'e cum sî a altoru ramuri de economia.

Totu odata Comitetulu luandu in consideratiune scurtimea tempului, se simte indemnatu prin acést'a, pre calea jurnaleloru nationale a se adresá cátra toti acei barbati, cari se simtu a posiede calitate cerute pentru aceea missiune, cu provocarea cá in tempulu celu mai scurtu sa binevoiesca prin scrisori francate a se insinúa la acestu Comitetu, cá asiá, in casulu, candu aru fi norocitu a capetá unu rezultatu favoritoriu sa póta face la tempulu seu alegerea sî denumirea individiloru ca-

paci spre a puté representá Asoc. la numit'a espositiune.

Totu cu acést'a ocaziune se postescu sî ceialti membri ai Comitetului, cari se afla departati cu locuinti'a dela loculu siedintiei Comit., cá sa binevoiesca cátu mai curendu a servi cu informatiunile necesarie in acést'a privintia, cá asiá Comit. Asoc. sa se póta orientá la alegerea individiloru spre scopulu mai susu indigitatu. *)

Bar. de Siagun'a m/p Ioanne V. Rusu
Presiedinte. Secr. II.

Sabiiu 7 Fauru.

Erá aprópe de finea anului 1865 candu In. regiu Guvernulu alu tieriei ne impartási sî nóue o adresa cátra diuaristic'a austriaca din partea Comitetului centrale c. r. austriacu pentru espositiunea ce se va tinea in 1867 la Parisu. spre a incuragiá participarea la acea espositiune.

Noi inca in nrulu 99 din același anu, amu publicatu dupa alte foi ce-va despre aceea adresa sî dupa aceea insasi adres'a, carea dicea intre altele ca Austri'a nu póte sa se eschida dela acést'a lupta de pace, ca trebuie sa arate lumii cu ce producte e binecuventata de natura sî ce energia se afla intr'ens'a sî in fine cum se desvólta aci gustulu celu bunu sî frumosu. La cele ce se mai espusera in mentiunat'a adresa amu mai adausu apoi urmátorele:

„Ne amu maguli cu speranti'a, ca de-sí in ór'a a unspredeceea, totusi modest'a nóstra reflexiune asup'r'a cestiunei importante nu va fi nebagata in séma sî asiá aducemu aminte cu deosebire artistiloru, industriasiloru sî agricultoriloru románi a se interesá de espositiune, cá reputatiunea ce si o castigase P o r c e s t e n i i óre candu la espositiunea din London sa se generalizeze sî asup'r'a altoru artisti, industriasi sî agricultori ai nostri. Sperámu in fine ca Brasiovenii, Sacelenii, Zernesteni, Porcesteni, Resnarenii, Salistenii, Orestianii, Belgradeni, Abrudenii s. a. voru aretá de o s e b i t u interesu viu fatia cu espositiunea amintita sî nu voru lasá sa resune glasulu comitetului centralu c. r. austriacu in desiertu. Spre putin'a informatiune a publiculu mai adaugemu, ca aceea ce au fostu la Brasiovu in 1862 in micu, la Parisu in 1867 va fi in mare, cáci acolo tóte popórele lumii sî ducu productele naturali din tierile lor, ale artei sî manufacturiloru lor.“

Evenemintele anului urmatoriu (1866) fura atát'a de viforóse încátu, afacerile cele de pace trebuira sa amutiésca. Dupa incetarea acestoru sî castigara loculu dintáiu afacerile politice asiá încátu diuaristic'a se pare a fi fostu fára simtire pentru totu ce se mai intempla afara de politica. De aceea déca consimtimu in unele ce s'a scrisu in privinti'a acést'a in nrulu 10 alu Gaz. Trans. nu putemu consimti sî cu acea parte, carea arunca tóta vin'a neinteresului in publicu, numai asup'r'a foiloru publice, respective a redactiuniloru. Noi credemu, ca astadi nu mai suntemu toc'm'a asiá de tiermuriti in puterile inteligente, încátu sa asteptámu cá redactorii sa ne grigiésca sî de politica sî de tóte câte trebuie sa apar in foile publice. Erá dara de o s e b i t a detoria mai cu séma a celoru barbati inteligenti, cari se ocupa mai multu cu ramulu industriei sa nu lasé cá sa amutiésca lucrulu cu totulu. —

*) Celelalte jurnale române, inca suntu rogata a reproduce in colónele sele acestu protocolu cátu mai curendu. Secr.

Nr. 4—2 Edictu.

Tom'a lui Tom'a M a c s i m u T a l v a n u din comun'a Sebesielu de josu, in Scanelu Sabiiului in Ardél'u, care mai de doi ani, cu necredintia, parasindu-si pre legiuit'a sea sotie M a r i a lui A l e x i e B u c u r e n c i u, cu trei prunci mici, totu de acolo, au pribegitu in lume, se provóca prin acést'a, cá in terminu de unu anu de dile, dela datulu de fatia, cu atát'a mai tare sa se presentedie inaintea subscrisului foru matrimoniale, cu cátu, ca la din contra, procesulu matrimonialu asupra-i pornitu, sî in absentia densului, la intiesulu SS Canóne ale biseric'ei nóstre gr. res. se va decide.

Sabiiu 31 Ianuariu st. v. 1867.
Forulu protopop. gr. gr. res. alu Tractulu Sabiiului alu II-lea.

I o a n n P a n n o v i c i u, Protopopu.